

GRONINGEN

EERSTE JAARGANG

NO 3 OKTOBER 1989

NEONTHAL

FAMILIEBLAD VOOR BEELDENDE KUNST

WIM KONINGS

gesprek

SASKIA ZWIERS

Marlene Dumas

WILMA FRITSMA

prent

THEO SCHUILING

INHOUD:

- * gesprek met Wim Konings
- * kunstpuzzel
- * purperen waanzin
- * wankelbaar geloof
- * prent van Wilma Fritsma
- * kwaad worden
- * gedicht Theo Schuiling
- * rubriek der polemiek
- * technische ruudbriek & andere tips
- * de kijkfoto
- * tentoonstellingen

COLOFON:

Nicolette Brunklaus
Stefan Demmer
Wilma Fritsma
Wim Konings
Frank Lenferink

Theo Schuiling
Ruud Venekamp
Harry/ van der Woud
Saskia Zwiers

REDACTIE:

Frank Lenferink & Ruud Venekamp &
Harry van der Woud

Prijs per exemplaar: drie gulden
Oplage: honderd stuks

Redactie & correspondentieadres: Neonthal
Oude Boteringestraat 57
9712 GE Groningen

GESPREK MET WIM KONINGS (1954)

1977 : afgestudeerd aan ABK MINERVA, Groningen

Tentoonstellingen : 1983 't Hoogt, Utrecht
1985 Kunsthistorisch Instituut, Groningen
1986 Kunsthistorisch Instituut, Groningen
1988 Diakonessenhuis, Groningen
1988 Pictura, Groningen
1989 Korenbeurs, Groningen

Winnaar Koninklijke Subsidie voor Vrije
Schilderkunst, Amsterdam, 1989

Na zijn afstuderen aan de lerarenopleiding heeft Konings gesolliciteerd, hij heeft wel immer willen schilderen, edoch niet specifiek om er zijn boterhammen mee te beleggen. Evenwel het vergeefs solliciteren beu, was het schilderen al snel een volledig beroep.

Na een verblijf van 5 jaar in Amsterdam, waren woonomstandigheden de oorzaak van een rentree te Groningen.

Wim Konings heeft tot de opheffing half '87 van de BKR gebruik gemaakt, een tijd die economisch rustiger was, maar geen invloed op zijn werkproces heeft gehad. "Ik vind schilderen een beestachtig zware opgave, vermoeiend, net als roeien, maar ik doe het graag". Hoe ouder ik word, hoe moeizamer ik schilder. Ik word kritischer, misschien is het dat. Schilderen gaat langzaam, ongeveer 10 á 12 schilderijen op groot formaat per jaar. Dit betekent niet dat er aan elk schilderij een omschreven tijdsspanne wordt gewerkt. Bijvoorbeeld "Studie Met Gras En Wolken" waaraan met tussenpozen in de periode '80/'86 is gewerkt.

Er is sprake van een lange ontwikkeling :

eind jaren '70 figuratie op het grensvlak van de abstractie, in 1982 geheel abstract, niet geabstraheerd, ook niet via figuratie, in 1984 weer figuratief. De reden daarvoor was dat ik de schilderijen niet kon afmaken als ik er geen associatie bij had, ik moest de dingen weer een naam geven.

Ik werk nu vanuit de abstractie, ik zet iets op, en werkenderwijs probeer ik het thema eruit te trekken. Een vriend merkte hierover mijns inziens zeer juist op : " je schilderijen zijn exercities in identificatie". Ik laat het doek zelf schilderen, het gaat om het opbouwen van een schilderij kunstige logica. Niet : nu alleen maar landschappen. Dingen kunnen mij ook te figuratief zijn, mijn schilderijen gaan over de wrijving tussen abstractie en figuratie. De schilderijen gaan verkleed als bijvoorbeeld landschap of interieur.

Ik maak ook geen schetsjes of tekeningen voor een schilderij, tekeningen die ik maak staan op zichzelf, daar worden ook geen ideeën uit verwerkt, er is wel sprake van invloed.

Bijvoorbeeld het schilderij "Studio 88", ben ik begonnen met het opzetten van een patroon. Het bleef abstract, toen heb ik op een gegeven moment met een gekke kunstgreep, tegenover dat patroon een interieur gezet.

Het maakt wel uit wát ik schilder, waarom die thema's, dat wordt bepaald door je achtergrond en interesses.

Lang geleden sprak ik met een vriend over wat ik wilde doen, toen al kon ik het omschrijven, ik kon het al onder woorden brengen, maar kon het nog niet maken.

Ik ben figuratief schilder, maar wil de spanning tussen figuratie en abstractie. Ik kan het sinds 1977 steeds beter onder woorden brengen, ik heb het gevoel dat ik steeds dieper doordring, hoewel het figuratief is wordt het ook steeds abstracter.

De tegenstelling is groter tussen figuratie en abstractie en tegelijkertijd is het abstract en figuratief.

Dat vindt ik schilderkunstig ook het interessantst, ik kijk ook met die blik naar andere schilders, zonder andere dingen te vergeten, overigens. Neem bijvoorbeeld de enorme emotionele diepgang van Caravaggio, hóe is dat gedaan, ik interpreteer zo'n schilderij tegelijkertijd abstract. Vaak gaan mensen in op de banaliteit van de voorstelling, ontgaat mijn thema hen. Maar thematisch maak ik geen grote sprongen, al zou men dat denken.

In mijn laatste werk behandelt de voorstelling religieuze thema's, edoch deze hebben zich al schilderend aangediend.

Ik krijg vaak de vraag voorgeschoteld : wat is nou je thematiek, vooral van collega's. Met het commentaar : "jij hebt geen verhaal". Ik heb daar de pest aan, zij zien mijn verhaal niet.

Nu gaan de schilderijen ergens over, met die religieuze thematiek, maar die figuratie behoef ik zelf dan ook niet meer te interpreteren.

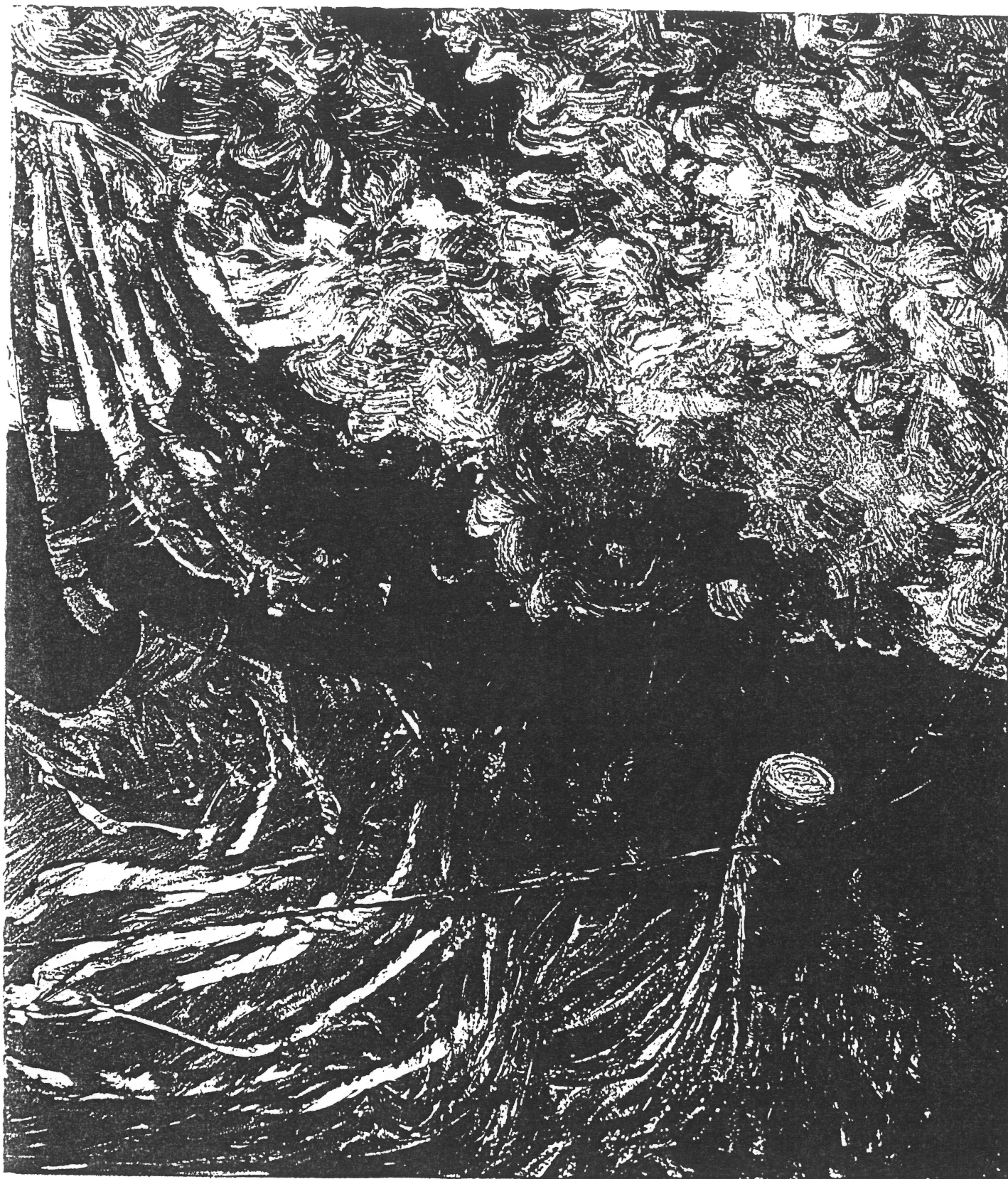
In het begin was de thematiek simpel, vanwege m'n schilderkunstige probleemstelling. Maar die figuratieve thematiek wordt nu veel belangrijker. Een voorbeeld van deze recente ontwikkeling is het drieluik "Het Vinden Van Het Heilige Kruis II" (op het moment te bezichtigen in de Korenbeurs Red.)

Op de vraag naar verwantschap met hedendaagse schilders bleek dat de interesse van Konings vooral oudere schilders betreft : Bacon, Jasper Johns, Emil Nolde en een inmiddels wel erg oude schilder, Pierro della Francesca.

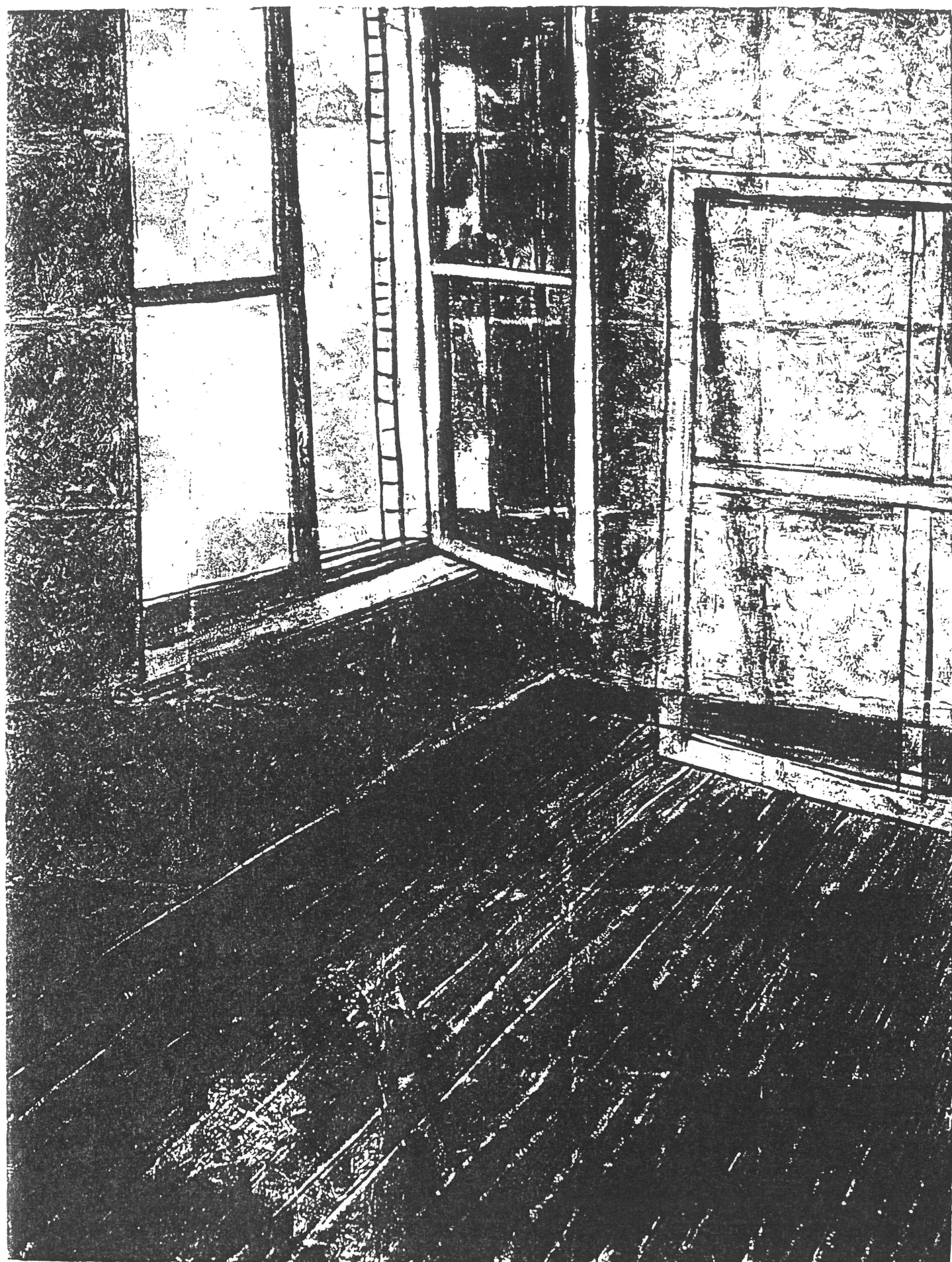
Van de generatiegenoten vindt hij Schnabel indrukwekkend, Jorg Immendorf interessant en Sigmar Polke goed, maar gaat zijn voorkeur uit naar Eric Fischl, David Salle en Gerhard Richter.

Voor degenen die werk van Wim Konings willen bezichtigen, vermelden wij tot slot dat vanaf 11 oktober in het Paleis op de Dam, Amsterdam, de beide schilderijen "Studie Voor Een Kruisiging" en "Grensincident", waarmede hij de reeds in het colofon vermelde Koninklijke Subsidie voor de Vrije Schilderkunst 1989 heeft verworven, zijn tentoongesteld.

de Redactie

"Studie Met Gras En Wolken"

"Studio 88"

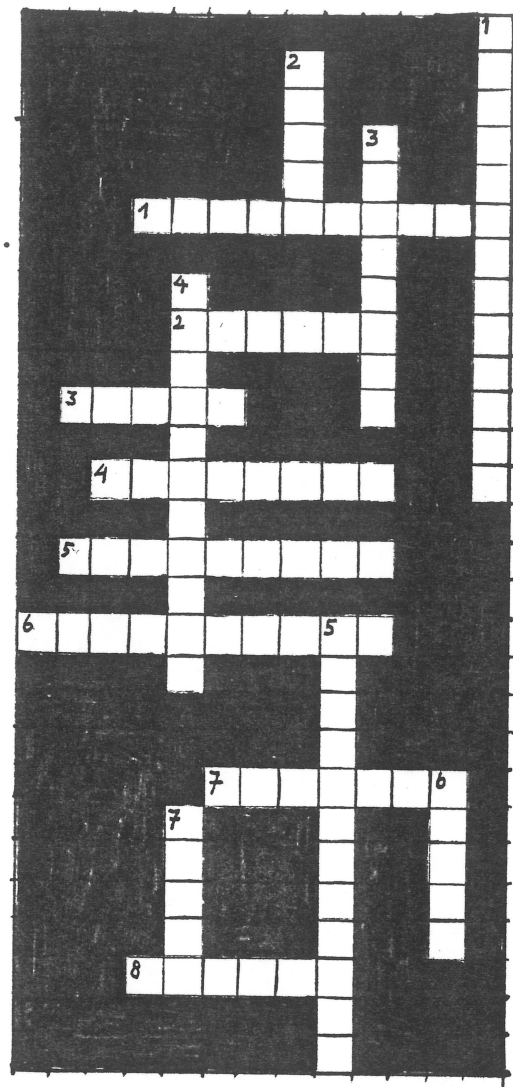
"Het Vinden Van Het Heilige Kruis II"

* schilders uit de 20e eeuw *

1. Vroege 'architect' van het Amerikaanse na-oorlogse schilderen. (10)
2. Bakt ze zelf. (6)
3. Nee, schildert geen eieren. (5)
4. Schildert steeds. (8)
5. De vorst van het grote gebaar. (9)
6. Met zijn moeder ging het ook goed. (10)
7. Altijd een mes op zak. (7)
8. Bezoeker: 'Zijn werk is weliswaar niet zoet, maar toch zit er te weinig zout in de pap. (6)

1. Met z'n tweeën very Ggood! (13)
2. Schildert heel dichtbij. (4)
3. Blijf maar gewoon recht op staan.
(8)
4. Werkt niet met zilver, maar juist met heel goedkoop materiaal. (11)
5. Is niet afkomstig uit dat stripachtig landje. (12)
6. Naam waarop talloze cryptische omschrijvingen passen. (5)
7. Erg druk altijd, zou minder vol kunnen. (5)

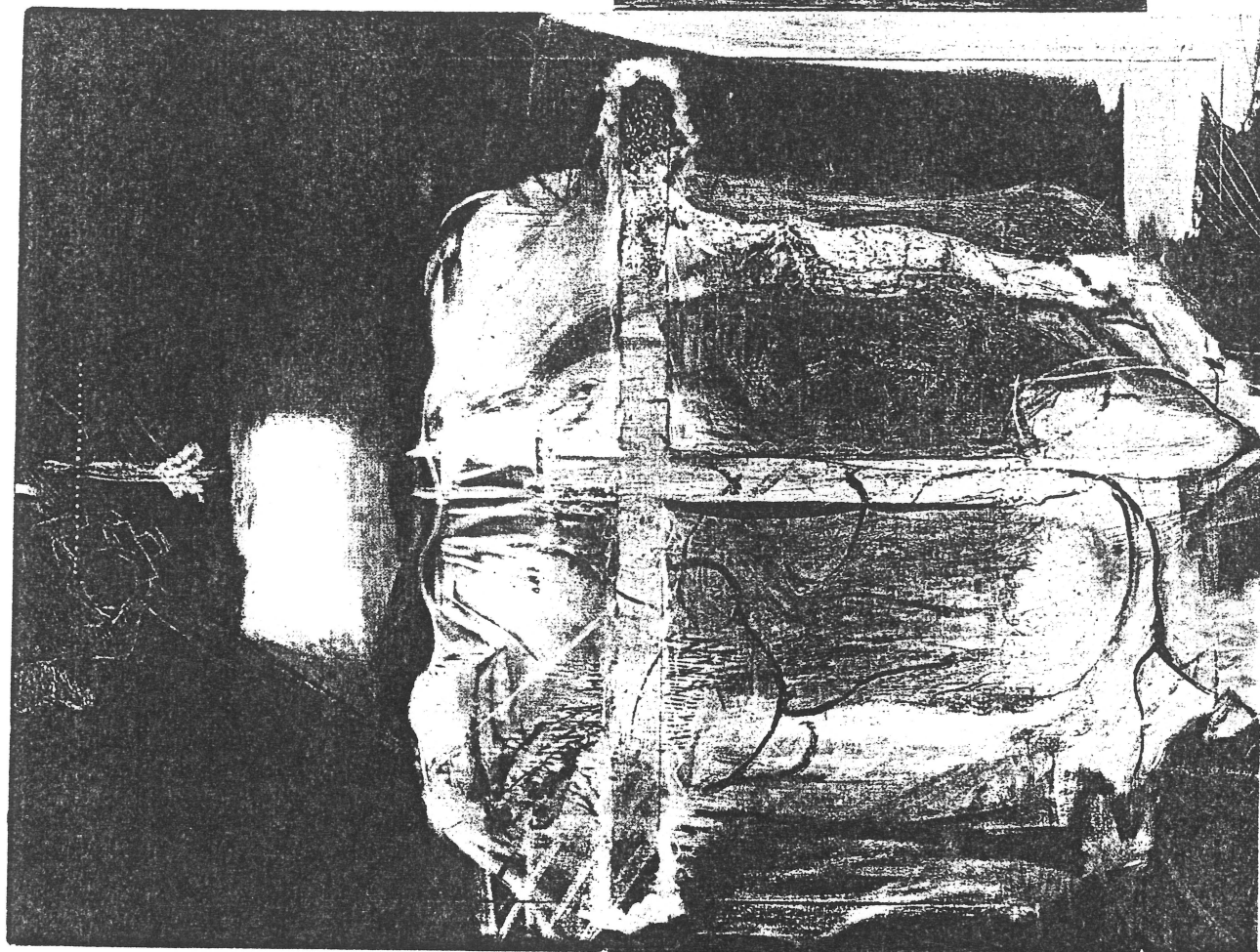

Oplossingen stuurt u naar het redactie-adres van Neonthal,
voor 10 november a.s.
Onder de goede inzenders wordt een litho verloot.

- * er was een tijd dat bierflesjes een belangrijk onderdeel vormden een bloknoet op de tafel agenda's als potten met een okeren vloeistof gevuld tot de bodem van een paar aaneengeregen darmen die als een vreemdsoortig schroefsel opgespannen misschien ontspannen heen en weer bewegen totdat de ventilator aangaat en de wereld tot een grote biljartbal opzwellt als het lid van de man die rondwaant en zich waant in een purperen kleed gemaakt van aaneengeschakelde pretensies die het lot met ons voor heeft wanneer de vissers hun net binnen halen in landen van ongekende schoonheid een veelvoud van daden gedoemd tot boeten van draden in een web van eenzaamheid een polaroid de momentopname van ons onderbewustzijn hoe de kurkentrekker er tegen bestand zijn als wij overschakelen op wijn *

- * de dag dat de pannen op steeltjes hingen was beladen met beestjes die door Bunuël getekend leken te zijn er waren zaadcellen te over verspreid over het land waar in de mannen zich het machtigst voelen uit hun holen kropen ze om de wonderen te aanschouwen hierdoor heeft de jerrycan het niet lang overleefd die spoeling was te dun af en toe door wc-papier of tissues gedept zoals de zee het land opslokt de tempera de tekening gedept door een sponsig aroma van de nieuwe reukloze tijd door een rookgordijn van banaliteiten en feiten *
- * het spel der wijsheid vermengd alle gevoelens tot een levenloze massa die tot leven komt zodra de vulling omhoog geschoten op de divan rust oh kracht zeg mij waarop u gebaseerd bent zodat het doemen van het lichtschijnsel op de terug gevonden panelen zichtbaar wordt gevonden in een leven vol ironie *

Marlene Dumas 'The futility of artistic confession' 1983; 70x60, 160x120, 70x60 cm. olieverf en krijt op doek

WANKELBAAR GELOOF

Een drieluik in het Bonnefantenmuseum in Maastricht is geen opmerkelijke verschijning. Het museum bezit er tientallen van. Op het middendeel van die drieluiken is vaak een Madonna met kind of de kruisiging van Christus afgebeeld. Soms kijken mensfiguren met gevouwen handen op naar het kruis.

Er bevindt zich in het museum waarschijnlijk maar één drieluik dat niet dateert uit de Middeleeuwen maar vier eeuwen later geschilderd is: een werk van Marlene Dumas, uit 1983. Een groot kruis op het middelste schilderij en twee devote meisjes op de doeken aan weerskanten vallen meteen op.

Het is duidelijk dat Marlene Dumas zowel de vorm van het geheel als delen van de voorstelling aan kerkelijke kunst heeft ontleend. De kleinere doeken aan weerskanten voldoen echter geenszins aan de functie die de zijpanelen van de Middeleeuwse triptieken hebben, namelijk het afdekken van het middenpaneel. Ze hangen er als losse schilderijtjes tegenaan en als ze al dichtgeklapt zouden kunnen worden, zouden ze het middelste doek slechts voor een klein gedeelte bedekken.

De gelijkenis in vorm gaat dus maar gedeeltelijk op; die suggestie werd echter versterkt door overeenkomsten in de voorstelling.

Op de schilderijen aan weerskanten zijn jonge meisjes met lange golvende haren afgebeeld. Met hun handen gevouwen, als bij hun Eerste Communie, kijken ze in stille verwondering omhoog. Hun lichamen zijn iets naar het middendoek gedraaid maar hun blik blijft rusten op een punt dat niet in dat schilderij, maar er vlak vóór ligt. Ze kijken dus eigenlijk de ruimte van de toeschouwer in maar zien iets wat deze zelf niet zien kan.

Het grote doek in het midden is veel minder éénduidig en figuratief maar wat meteen opvalt is het kruis. Een kruis zonder gekruisigde. Door de witte golvende krijtlijntjes eromheen lijkt het op te lichten.

Bovenaan houdt de verticale kruislat ineens op en verdwijnt achter een vlak van gele schuine lijnen die naar elkaar toelopen en deel uitmaken van een groenig wit vlak dat als een kleed achter het kruis naar beneden valt. Het lijkt opzijgeschoven om een grijs vlak van horizontale strepen en kronkelende blauwe lijnen te tonen. Boven de schuine lijnen bevindt zich een trapeziumvormige doos die zich van de blauwpaarse achtergrond onderscheidt door zijn heldere blauwe kleur. In de doos tekent zich een onregelmatige witte vlek af en bovenop de doos wordt door middel van lijntjes en stipjes de kruisvorm in het klein herhaald.

De symmetrische opstapeling die vanuit de staande kruislat leek te ontstaan wordt verstoord door de witte vlek die zich net links van de as bevindt. Bovendien valt dan pas het krijttekeningetje op van een fotograaf die, van bovenaf gezien, zijn camera richt op de witte vlek.

Alles is dus net uit het lood geslagen. De verwarring wordt echter nog vergroot doordat de kijker eerst met beide benen op de grond dacht te staan, met kruis en meisjes tegenover zich, maar bovenaan

het grote doek ineens lijkt te zweven en neerkijkt op een fotograferend persoon. Bovendien worden de meisjes op heel verschillende wijze belicht. Het meisje op het linkerschilderij bevindt zich in een ruimte met een soort kunstmatig, warm licht dat haar haren rood doet glanzen. Maar merkwaardig genoeg valt dat licht wel op haar handen, maar niet op haar gezicht. Van het meisje op het rechter schilderij worden die delen juist overbelicht door een koud licht. Dit vreemde, verschillende licht lijkt afkomstig te zijn van het middelste schilderij, omdat zij zich daar naartoe gewend hebben.

De net niet symmetrische kompositie, de wisselende ruimtebeleving, het geheimzinnige licht en de merkwaardige kleurcontrasten van blauwpaars en gelig of groenig wit maken het werk theatraal en beklemmend. Alleen de fotograaf, die vanachter het crucifix de lichtende witte vlek in de schrijn op de gevoelige plaat wil vastleggen, relativeert door zijn toeristische gedrag en misschien wel vergeefse handeling de religieuze dramatiek.

Binnen het oeuvre van Marlene Dumas is dit driedelige schilderij wat de vorm betreft een buitenbeentje. Wel maakte ze vaker gebruik van voorstellingen en symbolen die afkomstig zijn uit de traditie van het christendom.

Dumas, in 1953 geboren en getogen in Zuid-Afrika en in Nederland wonend en werkend vanaf 1976, verwerkt deze in haar persoonlijke uiteenzettingen.

In het tweedelige schilderij 'De drie Kronen van het Expressionisme' uit 1982 is o.a. behalve een doornenkroon ook dezelfde kruisvorm te zien. Net als in dit driedelige werk is het kruis ontstaan vanuit een technische 'fout': het doek hing slap en het houten kruis van het spieraam achter het doek is door de druk van de kwast de voorkant gaan bepalen. Het door lijden en verlossing zo zwaar beladen motief van het kruis blijkt slechts het produkt te zijn van verf, doek, een houten raamwerk en de handeling van het schilderen.

Aan geloofswaarheden, geaccepteerde betekenissen en clichés, die vaak afkomstig zijn uit de media, wordt door Dumas veelvuldig getornd. Aan de macht van het vastgelegde beeld, de fotografie en de (figuratieve) schilderkunst, worden kritische vragen gesteld. De titels, meestal een hele zin, die op het werk geschreven is, spelen daarbij een belangrijke rol. Opvallend is hoe in de titel vaak een eerste associatie bij het beeld ontkend of spottend gerelativeerd wordt. 'Love hasn't got anything to do with it' is de titel van een gekrabbelde tekening die lijkt op een roos. Ook in dit werk geeft de taal, de titel, een onverwachte draai aan het beeld. 'The futility of artistic confession', 'de nutteloosheid van een artistieke bekentenis' of '... van een artistieke geloofsbelijdenis', om bij de gebruikte christelijke motieven te blijven, geeft het een andere lading. Het heeft geen zin het geloof in de (eigen) kunst te belijden, zo stelt Dumas. De meisjes van het schilderij kijken echter in eerbied omhoog.

Zij hebben de plaats ingenomen van de opdrachtgevers uit de Middeleeuwen die zichzelf in devote houding op het door hen bestelde drieluik lieten afbeelden.

Vier eeuwen later is de kunstenaar zelf de opdrachtgever. Zijn of haar onafhankelijke positie is echter nog steeds afhankelijk van kijkers en kopers, opdracht- en subsidiegevers. Het geloof in de eigen kunst moet voortdurend beleden worden.

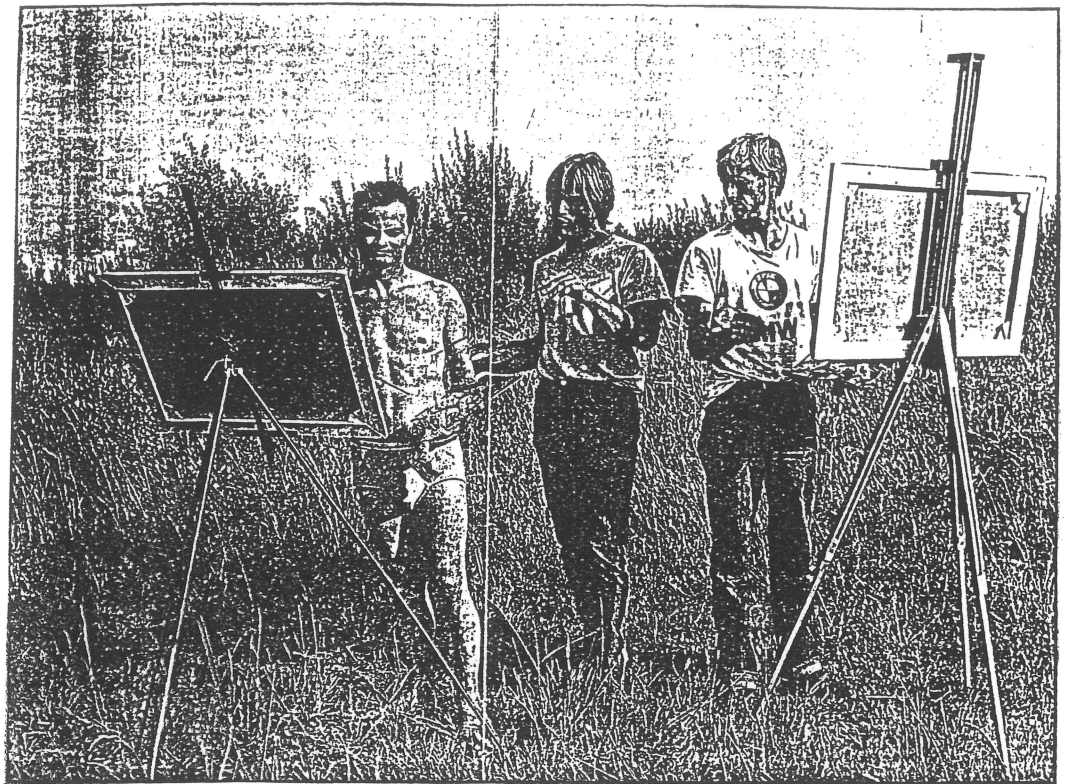
Dumas gebruikte daarvoor geen aktueel zelfportret maar liet haar eigen jeugdfoto model staan voor de meisjes alsof een kinderlijk, onwankelbaar vertrouwen tot het verleden behoort.

Naast de titel valt op het middelste schilderij nog te lezen dat het eerst 'artificial faith' gedoopt was. Maar zelfs een gekunsteld of een kunstmatig geloof werd doorgekrast en afgewezen.

Taal en beeldtaal staan in het werk van Marlene Dumas steeds op gespannen voet met elkaar. Betekenis en bekentenis zijn omgeven met twijfels. Maar desondanks legt Dumas met elk werk een stellige getuigenis af van een, zij het wankelbaar, geloof.

S. Zwiers

KWAAD WORDEN!

Sommige artikelen geven je dat onaangename gevoel: kwaad worden of alleen je schouders ophalen. Na het lezen van het verhaal door Paul Steenhuis in de kleurenbijlage van Vrij Nederland (2 september jongstleden) over -godbeterhet- de nieuwe romantici, wilde ik het laatste, maar kon niet anders dan het eerste: Kwaad worden.

Naast de typemachine ligt voornoemde kleurenbijlage opengeslagen op de eerste twee pagina's van het bewuste artikel. Op een grote foto in full-colour staan drie jongemannen, geflankeerd door twee splinternieuwe veldezels. Op de achtergrond zijn vormen van vegetatie waar te nemen die typisch de eerste bezetters zijn van een stukje opgespoten land. Dit is dus de natuur waar ze naar terug gaan! (niet te ver van het café, hoor). Dat de middelste jongeman geen ezel tot zijn beschikking heeft, maar de zich in onderbroek vertonende persoon moet helpen, behoeft geen uitleg als we de bladzijde omslaan en van de laatste een schilderij zien afgebeeld. Zelfs het niveau van onderbroekenlol haalt hij nog niet. Aangeland bij pagina drie en vier (VN 22 en 23) blijkt de eerste foto slechts een bescheiden introductie, de wanhoop toont zich nu ten volle, schilderwerkjes waarvoor de leden van de talloze amateurclubs die ons land rijk is (en allemaal contact hebben met van Gogh en Rembrandt) zich zouden schamen. Tegen die amateurs zou ik willen zeggen: Doe iets minder goed uw best, let niet op uw palet, gebruik alleen kleuren rechtstreeks uit de tube -in weerwil van de subtiliteiten die moeder natuur bezit- of smeer ze ongezien door elkaar. Breng de verf op doek met een penseel die u bij voorkeur omklemt met uw voet (bent u rechtsbenig, dan met uw linkervoet, bent u linksbenig juist) en trek massaal op naar onze onvolprezen hoofdstad en een vorstelijk onthaal zal u ten deel vallen op de Singel, op de Rozengracht, op de Prinsengracht en in de Staalstraat (where ever that may be?). Het is even zoeken -let vooral op onopvallende koperen bordjes of zomaar enkele aan de binnenkant van een ruit bevestigde plakletters-, maar als u dan de aanduidingen Jurka, Hans Gieles, Torch of Picaron ontwaart, schroom niet over het zogenaamde hoogdrempelige heen te stappen. Binnen een maand heeft ook u een paard op stal staan in een of ander ruid oord.

Aan de ellende van het artikel wil maar geen einde komen. Op de volgende pagina's (VN 24 en 25) zijn ineens wel enkele interessante werken te zien (van Siert Dallinga en Toon Noij), hoe verschrikkelijk dat het werk van deze kunstenaars met het vorige in verband wordt gebracht.

Van de plaatjes stap ik over naar de tekst. De hoeveelheid banaliteiten en pertinente onwaarheden die het trio Peter Klashorst, Jurriaan van Hall en Bart Domburg in zo'n kort verhaal weten te persen, ontregelt ieders maag-darmkanaal. Geouwehoer dat kant nog wal raakt, maar Vrij Nederland drukt het af, alsof er in Nederland geen belangwekkende kunst wordt gemaakt. Vanwaar toch steeds die aandacht voor lui die slechts commentaar leveren vanaf de zijlijn of misplaatst grappig proberen te doen, die in onderbroek achter een veld-ezeltje wat staan te penselen, zoals een ander een dobbertje uitgooit in een stilstaand polderwatertje. Maar o wee als er een vis bijt, een grote nog wel, dat was niet de bedoeling. Peter Klashorst: "Ik heb al schilderwedstrijden gehad met jonge collega-schilders die zeiden: ik hang in het Stedelijk, het stadium waar jullie mee bezig zijn, ben ik al lang gepasseerd. Dan zei ik: o ja? Dan gaan we nu beiden dit model schilderen, en dan zien we of jij het kan. En dan blijkt dat hij er niets van kan." Beste Peter K., moet ik nu werkelijk, afgezien van een leraar Nederlands, jouw atelier laten bevolken door een twintigtal 'jonge collega's' uit het Groningse? Stuk voor stuk schilderen deze lieden modellen zoveel beter dan jij ooit zult doen, dat jij na het zien van hun werk al ras in de politieregistratie vermeld zal staan als vaste klant op de Pillenbrug in jouw stadje. Dezelfde Klashorst (ja, de meest drieste van het stel): "Ik heb een tijdje de tv, tv-beelden en storingsbeelden als model geschilderd. Die schilderijen hebben in het Stedelijk gehangen, vorig jaar. (dat vermeldt de heer K. toch wel even hoewel hij zich heeft afgewend van 'dat dolgedraaide moderne kunstcircuit in de stad'). Nu heb ik de stap van het tv-toestel als model naar een levend model gemaakt." Welk een vondst! Arme Peter, eindelijk heeft hij, na zijn hele leven ingepakt te zijn geweest door beton- en metselwerk, land & horizon & lucht samen gezien, net een landschap eigenlijk. En ook: melk wordt niet in de fabriek gemaakt, maar door een koe! Zijn schildermaatje Jurriaan van Hall sluit hier naadloos op aan. Hij schildert een koe! Dit minne mannetje beweert: "Met een abstract werkje kun je altijd hier nog een streepje zetten, of een kleurvlakje daar." Het zal allemaal wel weer geinig bedoeld zijn, echt gek is natuurlijk Ruud Venekamp, die zich nog druk maakt.

KUNSTENAARS BENODIGDHEDEN

SCHILDEREN GRAFIEK

Jan Best

Oude Boteringestraat 54

9712 GM Groningen

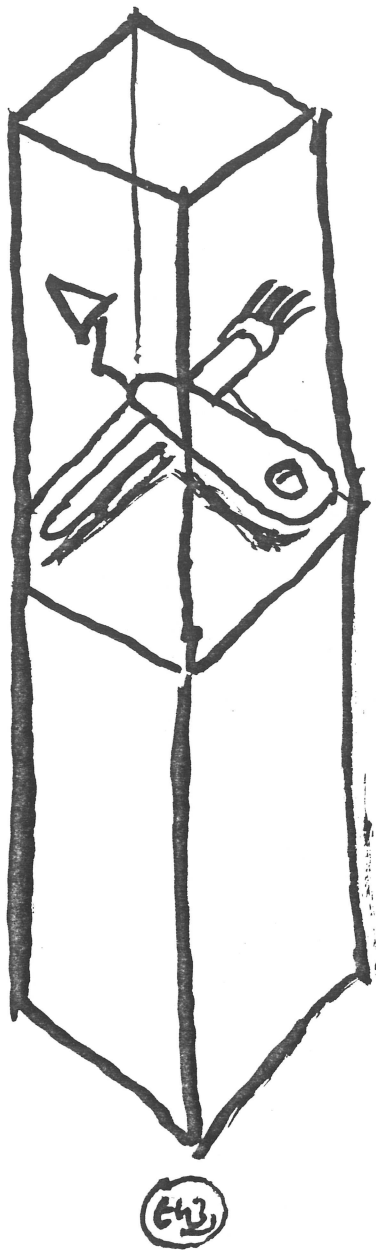
Telefoon 050-142501

Dat er ouderen zijn, dat is vanzelfsprekend
geruststellend vooral,
de dood roept hen immers eerder.
Maar het gevoel van eeuwigheid
wordt voorgoed verwoest
door het besef van eindigheid
in omgang met hen die later zijn geboren.

Theo Schuiling

maart '89 / september '89

RUBRIEK DER POLEMIEK

TECHNISCHE RUUDBRIEK

en andere tips

UIT HET KOOKBOEK VAN DE SCHILDER

003. Een compositie wordt door ons oog a.h.w afgetast via de aandachtspunten.
De onderlinge hiërarchie van deze punten is afhankelijk van:
1. hun grootte
 2. de mate van contrast met hun omgeving (in vorm, lijnvoering, licht/donker, kleur & textuur).
 3. plaats op het schilderij.
-
004. Het suggereren van plasticiteit:
Verbindt men de vorm in toonwaarde met de omgeving dan gaat het object los staan, schildert men een hevig contrast met de omgeving, dan ontstaat er één contrast-gebied van de vorm met de omgeving en geeft het geheel een veel plattere indruk.
Bij het suggereren van plasticiteit moet men terughoudend in het kleurgebruik. Met felle kleuren moet men met min of meer begrensde kleurvlakken werken. Bij sterk plastische werking (grote licht/donker tegenstelling binnen één object) zal de verzadigingsgraad van zowel licht als schaduw dicht bij elkaar liggen. hulpmiddel: complementaire kleur in de schaduw.
-

John Baldessari
acryl en olie op linnen
3 werken elk 172.1 x 143.5 cm
1967
galerie Sonnabend New York

Exhibiting paintings

Almost every painter arrives at the stage when he would like to exhibit his work.
It is an good idea to have your paintings shown with those of others, it gives you a fresh perspective on your work. because it is surprising how different your pictures look on the wall surrounded by paintings of other artists.
somentimes you are agreeably surprised when your painting holds it's own in comparison.
at other times the painting that seemed so colorful and strong in your studio looks drab and weak alongside other pictures.

(teksten 2 & 3 volgen in Neonthal 4)

DE KIJKFOTO

- stuur ook eens een kijfphoto in -

TENTOONSTELLINGEN

Dat lijkt ons wel wat.

- * Museum Boymans-van Beuningen
Johan van Oord
t/m 12 november
- * Galerie de la Tour
Martin Tissing
t/m 22 oktober
- * Noordkunst
Prins Bernhardhoeve
Zuidlaren 1 t/m 5 november
- * Houten
galerie het oude station
Herman Bos
29 oktober t/m november
- * Koninklijke subsidie voor
vrije schilderkunst
paleis op de Dam
12 t/m 22 oktober
- * Kabinet Oosterpoort
Groningen
Frank Lenferink
7 t/m 29 oktober
- * galerie Biemoldsbelang
Groningen
Irene Hanenbergh
12 november t/m 9 december
- * Korenbeurs, Groningen
Allersmaborg: Wim Konings
- * galerie Eewal, Leeuwaren
Allie van Altena
t/m 8 november
- * GALERIE RONKES AGENSBEEK
DEN HAAG
E. JAN GROLLEMAN
14 OKT t/m 2 NOV

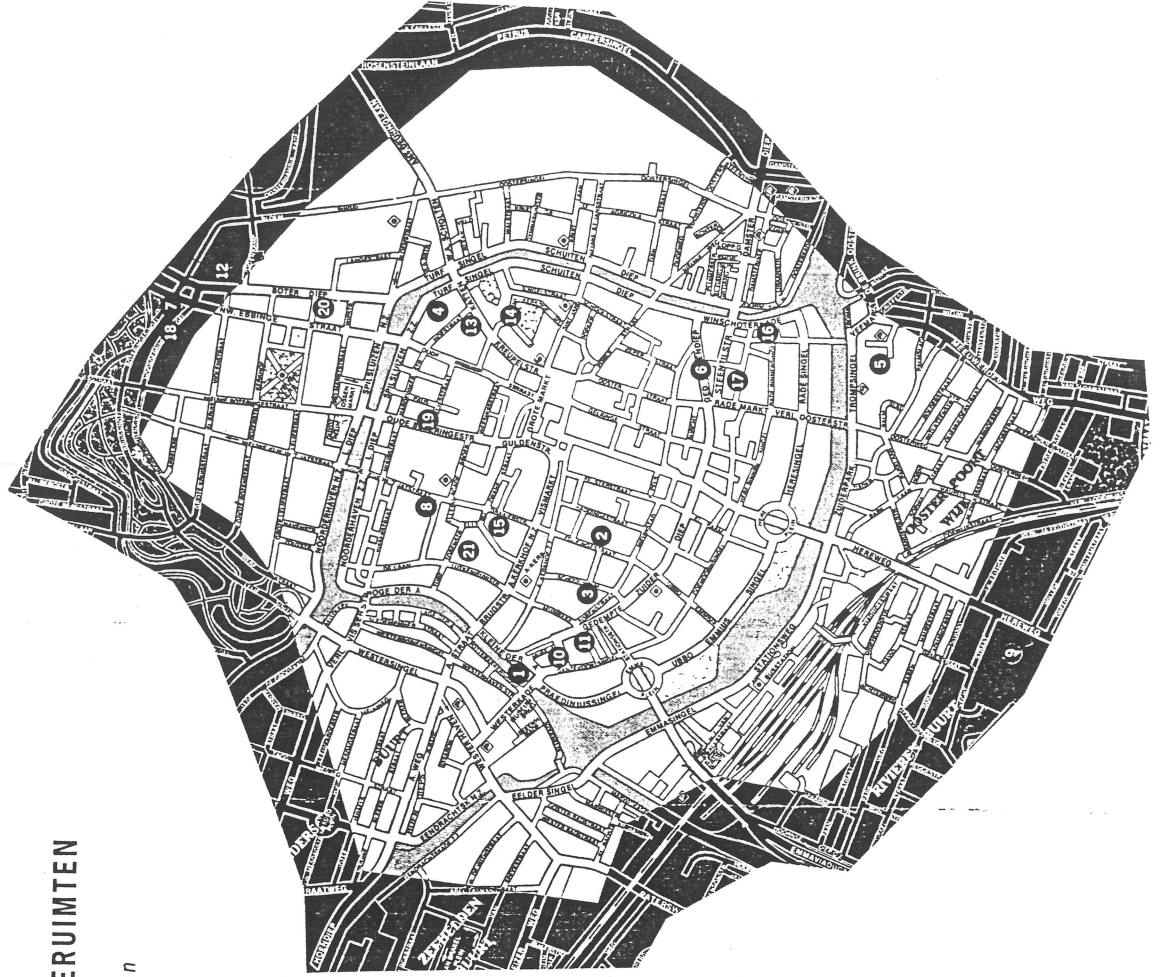
Kwalijk riekend.

- * kunst in de Korenbeurs
t/m 15 november
 - * Zuidwolde Museumboerderij
New Greenwich Village
zomerepositie t/m 31 okt.
-

Een aparte vermelding waard:
Arie Zuidersma 65 jaar!
exposeert bij kunsthandel
Hofsteenge, Zuiderdiep
Groningen. 10 nov t/m 3 dec.

GALERIE-EN EXPOSITIERUIMTEN

Beeidende Kunst Groningen

GRONINGER MUSEUM 1
Praediniusseingel 59, 9711 AG Groningen
di v/m za 10-17, zo 13-17
tel. 183343

GALERIE ANDERWERELD 2
Twee- en driedimensionale hedendaagse kunst
Folkingsstraat 28, 9711 JW Groningen
wo v/m vr 12-17.30, za 11-17 en op afspraak
tel. 131602

ATELIERS 3 2
Projectkunst
Schootholm 321, 9711 JH Groningen
do v/m zo 13-17 en op afspraak
tel. 123316

GALERIE BIEMOLDSBELANG 4
Hedendaagse kunst
Turfsingel 11, 9711 KG Groningen
vr v/m zo 14-17 en op afspraak
tel. 129493

CENTRUM BEELENDE KUNST 5
Cultuurcentrum De Oostersingel
Palmsteg 10, 9724 CS Groningen
di v/m vr 10-17, do 10-21, za 14-17
tel. 125215

DE SALON 6
Kattendiep 231, 9711 PL Groningen
wo v/m zo 13-17

FORMA AKTUA PINAKOTHEEK 7
Nwe. Ebbingestraat 129, 9714 AM Groningen
di v/m za 14-18, zo 14-17
tel. 775755

KUNSTHISTORISCH INSTITUUT 8
Harmoniegebouw
Kijk in 't Jatstraat 26, 9712 EK Groningen
ma v/m vr 9-17
tel. 636101

KUNSTZAAL DE KAPEL 9
Kunstenaars-initiatief
Verl. Hereweg 92, 9721 AH Groningen
ingang Ebbingestraat
zo 13-17.30
tel. 257601

GALERIE DE LA TOUR 10
Zuiderkuijen 17, 9711 HR Groningen
za, zo 13-17
tel. 145362

ACADEMIE MINERVA 11
Ged. Zuiderdiep 158, 9711 HN Groningen
ma v/m vr 10-17
tel. 185454

GALERIE NABER 12
Hedendaagse twee- en driedimensionale kunst
Korreweg 50, 9715 AD Groningen
wo v/m za 13-17.30
tel. 777179

NIGGENDIJKER 13
Holstraat 21, 9712 JA Groningen
wo v/m zo 14-17
tel. 123691

PICTURA 14
Martinkerkhof 26, 9712 JH Groningen
di v/m vr 12-30-17, zo 14-17
tel. 122953

GALERIE PUNTGAAF 15
Sloedraaierstraat 56a, 9712 EX Groningen
wo v/m vr 13-18, do 13-21, za 11-17
tel. 182878

SIGN 16
Beeldende- en toegepaste kunst
Winschoterkade 10, 9711 EA Groningen
di, wo, vr, 11-18, do 14-18, za 11-17
tel. 132651

DE SPATIE 17
Kostersgang 16, 9711 CX Groningen
wo v/m zo 14-17 afhankelijk van het project
tel. 185221

TINT 18
Galerie/kunsttuin
Nwe. Ebbingestraat 129, 9714 AM Groningen
vr, za 14-18, zo 14-17
tel. 775775, 133228

USVA 19
Fotografie
O. Boteringestraat 49, 9712 GE Groningen
ma v/m vr 11-16
tel. 634670, 634669

GALERIE WIEK XX 20
Hedendaagse figuratieve kunst
Korenstraat 77a, 9712 LZ Groningen
wo v/m vr 13-17.30, za 12-17
tel. 120180, 131987

DE ZAAK 21
Turftorenstraat 18-20, 9712 BP Groningen
wo v/m zo 14-17
tel. 135180

GALERIE-EN EXPOSITIERUIMTEN

Beeldende Kunst Provincie Groningen

APPIŊGEDAM NOORDELIJKE KUNSTHOF

Blankenstein 2, 9901 AX Appingedam
di t/m vr 13-17, za, zo 14-17
tel. 05960-24488

GALERIE FRONTAAL

Trekpad 4, 9901 BS Appingedam
wo, vr, za, zo 14-17

DELFTZIJL

MOLEN ADAM
Wagenmakerij 5, 9932 GB Delfzijl
wo, vr 14-30-17 en 19-21
za 10-12 en 14-17, zo 14-17

EZINGE

ALLERSMABORG
Allersmaweg 64, 9891 TD Ezinge
za, zo 13-18 en op afspraak
tel. 05941-1389

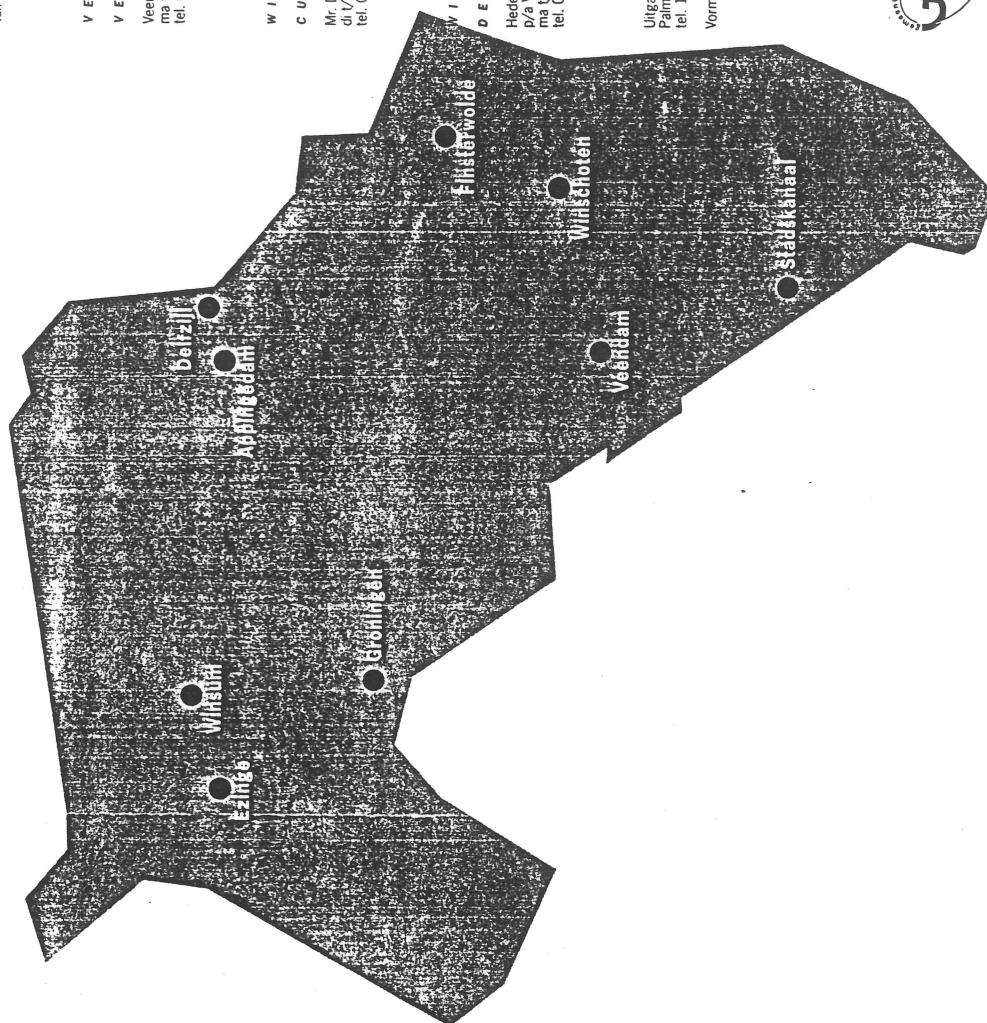
FINSTERWOLDE

ARCADIA

Persoonlijke voorkeur
Reiderwolderpolder 27, 9684 TK Finsterwolde
vr 16-20, za, zo 13-17 en op afspraak

GALERIE WAALKENS

Hoofdweg 39, 9684 CB Finsterwolde
vr t/m zo 13-18 en op afspraak
tel. 05971-31426

STADSKANAAL

GEMEENTEHUIS

Raadhuisplein 1, 9501 SZ Stadskanaal
ma t/m vr 9-17
tel. 05990-16900

VEENDAM

VEENLUST

Veerlustplein 1, 9641 MG Veendam
ma t/m vr 9-17
tel. 05987-18888

WINSCHOTEN

CULTUREEL CENTRUM DE KLINKER

Mr. D.U. Stikkerlaan 41, 9675 AA Winschoten
di t/m za 10-16
tel. 05970-15555

WINSUM

DE OPSTAP

Hedendaagse kunst
P/OA Wolsbom, Hoofdstr. 14A, 9951 AB Winsum
di t/m vr 9-12, 13-30-17, za 10-12, 13-30-16
tel. 05951-3556

Uitgave: Centrum Beeldende Kunst
Palmslag 10, 9724 CS Groningen
tel. 125215

Vormgeving: Visker/Van der Geest - Klaas de Vries

'Creativiteit is van een stuitende opdringerigheid. Ik was laatst bij mensen op bezoek, die een schil-de-rij aan de wand hadden hangen. Stel u voor, de gevoelsontlading van een ander! Obsceen. Ik ben weer gauw vertrokken. Ik werd lijfelijk misselijk.'

(S. Carmiggelt)

September was sneller voorbij dan wij dachten
&
oktober begon vroeger dan wij verwachtten.

Voor het december-nummer zijn welkom:

- advertenties (kosteloos voor particulieren & non-commerciële instellingen)
- oproepen
- ingezonden brieven & mededelingen
- artikelen van lezers hand
- en niet te vergeten bijdragen voor de Rubriek der Polemiek & de kijkfoto

Opsturen voor 1 december a.s. naar:
NEONTHAL Oude Boteringstraat 57
9712 GE Groningen

